

HİDROKARBONLAR İLE KİRLENMEDEN DOĞAN ZARARLARDAN HUKUKÎ MESULİYETE DAİR MİLLETLERARASI SÖZLEŞME* (29.11.1969 Brüksel)

Çeviren : Prof. Dr. Tahir ÇAĞA**

İşbu sözleşmeye taraf olan Devletler,

Dökme halinde hidrokarbonların dünya çapında deniz yoluyla taşınmasının yarattığı kirlenme tehlikelerinin bilincinde olarak,

Gemilerden sızan veya bırakılan hidrokarbonların sebep olduğu kirlenmeden zarar gören şahıslara münasip bir tazminat sağlanmasının zaruretine inanarak,

Bu gibi hallerde mesuliyet meselelerinin halli ve münasip bir tazminatın teminat altına alınması için yeknesak enternasyonal kaideler ve usullerin kabulü arzusu ile,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

Madde — 1

İşbu sözleşme anlamında:

1. "Gemi" sözü fiilen dökme halinde hidrokarbon taşıyan her çeşit deniz gemisini ve sair deniz aracını ifade eder.

2. "Şahıs" sözü bütün gerçek kişileri veya devlet ve siyasî taksimatı dahil olmak üzere kamu hukuku veya hususi hukuk tüzel kişilerini ifade eder.

3. "Malik" sözü gemi sicilinde gemi adlarına kayıtlı bulunan kişi veya kişileri, gemi sicilde kayıtlı değilse geminin mülkiyetine sahip bulunan şahıs veya şahısları ifade eder. Şu kadar ki gemi bir devletin mülkiyetinde olup da bu devlette donatan veya gemi işletme müteahhidi olarak müseccel bulunan bir şirket tarafından işletilmekte ise "malik" sözü bu şirket anlamına gelir.

4. "Sicil Devleti", müseccel gemilerde geminin sicilinde kayıtlı bulunduğu devleti,

müseccel olmayan gemiler bakımından ise geminin bayrağını taşıdığı devleti ifade eder.

5. "Hidrokarbon" sözü, gemide yük olarak veya geminin yakıt tanklarında taşınmakta olan dayanıklı (buharlaştırma derecesi yüksek) hidrokarbonları özellikle ham petrol, fuel-oil, ağır dizel yağı, gres ve balina yağını ifade eder.

6. "Kirlenme zararı", gemiden nerede olursa olsun sızan veya bırakılan hidrokarbonların sebep olduğu kirlenmeden, hidrokarbonu taşıyan gemi dışında, meydana gelen bütün ziya veya zararları ifade eder; korunma tedbirlerinin masrafları ve bu tedbirlerin sebep olduğu ziya veya zararlar da buna dahildir.

7. "Korunma tedbirleri", bir hadisenin vukuundan sonra kirlenme zararlarını önlemek veya sınırlı tutmak için her hangi bir şahıs tarafından alınan makul tedbirleri ifade eder.

8. "Hadise" sözü kirlenme zararlarına sebep olan olayı veya menşei aynı olan olaylar dizisini ifade eder.

9. "Teşkilât" sözü Hükûmetlerarası İstisari Denizcilik Teşkilâtını ifade eder.

* "Convention internationale sur la responsabilité civile pour les dommages dus à pollution par les hydrocarbures"; İngilizce: "International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage", *Le Droit Maritime Français* 22 (1970) 729 vd. Çeviri, sözleşmenin Fransızca, orijinal metninden yapılmıştır.

** İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi.

Madde — 2

İşbu sözleşme münhasıran Âkit bir Devletin, karasuları dahil olmak üzere, ülkesinde meydana gelen kirlenme zararları ile bu zararları önlemek veya sınırlı tutmak için alınan korunma tedbirleri hakkında caridir.

Madde — 3

1. Bir hadise neticesinde gemiden sızan veya bırakılan hidrokarbonun sebep olduğu bütün kirlenme zararlarından, bu maddenin 2 ve 3 üncü paragraflarındaki haller hariç, geminin hadise zamanındaki maliki, hadise bir olaylar dizisinden oluşuyorsa ilk olay tarihindeki maliki mesuldür.

2. Malik kirlenme zararının:

a) Bir harp, düşmanlık, iç savaş veya ayaklanma hareketi yahut önlenmesi ve kaçınılması kabil olmıyan anormal bir tabiat hadisesi sonucu olduğunu, veya

b) Münhasıran üçüncü bir şahsın zarar verme kasdiyle vukubulan bir hareket veya ihmalinin sonucu olduğunu, veya

c) Münhasıran bir hükûmetin yahut fener veya sair seyir yardımcılarının bakımından sorumlu bir merciin bu görevinin yerine getirilmesindeki bir ihmali veya başkaca nizamlara aykırı bir fiili sonucu olduğunu,

isbat ederse mesul olmaz.

3. Malik kirlenme zararının, kısmen veya tamamen, zarar gören şahsın zarar verme kasdiyle vukubulan bir hareket veya ihmalden yahut başkaca bir kusurundan ileri geldiğini isbat ederse bu şahsa karşı mesuliyetten kısmen veya tamamen berî kılınabilir.

4. Malikten kirlenme zararları sebebiyle tazminat, ancak bu sözleşme hükümleri dairesinde talep edilebilir. Malikin müstahdem veya görevlilerinden ise ne bu sözleşmeye ne de başka bir sebebe müsteniden kirlenme yüzünden tazminat istenemez.

5. İşbu sözleşme malikin üçüncü şahıslara rücu haklarına hâlel getirmez.

Madde — 4

Hidrokarbon birden çok gemiden sızar veya bırakılır ve bundan kirlenme zararları meydana gelirse söz konusu bütün gemilerin

malikleri yeteri bir emniyetle ayırddedilmesi mümkün olmıyan bütün zararlardan, 3 üncü madde hükümleri saklı olmak kaydıyla müteselsilen mesul olurlar.

Madde — 5

1. Gemi maliki, bu sözleşmeye dayanan mesuliyetini her hadise başına geminin beher tonilâtosu için 2000 frankla sınırlamak hakkını haizdir. Ancak bu suretle hesap olunacak meblâğ 210 milyon frankı geçemez¹.

2. Hadiseye şahsi kusuru ile sebebiyet vermiş olan malik, bu maddenin 1 inci paragrafında öngörülen sınırlamadan faydalanamaz.

3. Bu maddenin 1 inci paragrafında öngörülen sınırlamadan istifade edebilmek için malik, 9 uncu madde gereğince ülkesinde dava açılacak olan Âkit Devletlerden her hangi birinin mahkemesinde veya yetkili diğer bir merciinde tüm mesuliyet mikdarınca bir fon tesis etmek zorundadır. Fon, hesaplanan meblâğın depo edilmesi yahut bir banka garantisi veya fonun tesis olunacağı Âkit Devlet mevzuatına göre şayânı kabul ve mahkeme veya diğer yetkili mercice yeterli sayılacak başkaca bir garantinin ibrazı suretiyle tesis olunabilir.

4. Fon, zarar görenler arasında sâbit olan alacakları nisbetinde paylaştırılır.

5. Fon paylaştırılmadan önce söz konusu hadiseden dolayı kirlenme zararları için tazminat ödeyen malik yahut müstahdem veya görevli bir şahsı veya sigortacısı yahut ona başkaca malî güvence vermiş olan kişi, tazminat alan şahsın işbu sözleşme uyarınca haiz bulunduğu haklara tediye mikdarınca halef olur.

6. Bu maddenin 5 inci paragrafında öngörülen halefiyet hakkı, olayda uygulanacak millî kanun cevaz verdiği takdirde, paragrafta zikredilenlerden başka bir şahıs tarafından dahî kirlenme zararları yüzünden ödediği tazminat için kullanılabilir.

1) 19.11.1976 da Londra'da kabul edilen bir protokol ile Frank yerine 'Özel Çekme Hakkı' (ÖÇH) ikame edilmiş ve 2000 frank 133 ÖÇH, 210 milyon frank 14 milyon ÖÇH olmuştur.

7. Malik veya diğer bir şahıs fonun paylaşılmasından önce tediyede bulunması halinde 5 veya 6 ncı paragrafa göre halefiyet hakkını haiz bulunacağı bir tazminatı kısmen veya tamamen daha sonraki bir tarihte ödemek zorunda kalabileceğini isbat ederse, ülkesinde fon tesis olunan devletin mahkemesi veya sair yetkili mercii kendisinin sözü edilen daha sonraki bir tarihte fondan talepte bulunabilmesini teminen yeterli bir meblâğın saklı tutulmasını emredebilir.

8. Malikin kirlenme zararlarını önlemek veya sınırlı tutmak için istiyerek yaptığı makul masraf ve fedakarlıklar kendisine fon üzerinde diğer alacaklılarla eşit haklar bahşeder.

9. Bu maddede sözü edilen frank, 900/1000 ayarında 65,5 miligram altın değerinde bir birimdir. Birinci paragrafta zikrolunan meblâğ, fonun tesis olunacağı Devletin parasına tahvil olunur; tahvil, bu paranın fonun tesis tarihinde mezkûr birime nisbetle haiz bulunduğu değer üzerinden vukubulur.

10. Bu madde bakımından gemi tonajı, sâfi tonaj ile bunun hesabı için gayri sâfi tonajdan indirilen makine dairesinin hacmi toplamıdır. Mutâd ölçme kurallarına göre ölçülmesi mümkün olmıyan gemilerde, geminin taşıyabileceği hidrokarbonun 2240 Libre bir ton hesabıyla ton olarak ifade edilecek ağırlığının yüzde kırkı geminin tonajı olarak kabul edilir.

11. Sigortacı veya başkaca malî güvence veren kişiler bu maddeye göre malikle eşit şartlar ve aynı hukuki neticelerle fon tesis etmek hakkını haizdirler. Böyle bir fon malikin şahsan kusurlu olması halinde de tesis olunabilir; ancak bu, zarar görenlerin malike karşı olan haklarına hâlel getirmez.

Madde — 6

1. Malik hadiseden sonra 5 inci madde gereğince bir fon tesis eder ve mesuliyetini sınırlamak hakkını da haiz bulunursa:

a) Bu hadiseden doğan kirlenme zararları sebebiyle hiç bir tazminat hakkı malikin başka malları üzerinde istimal edilemez;

b) Her Âkit Devlet mahkemesi veya sair yetkili mercii, hadiseden doğan kirlenme zararları sebebiyle ileri sürülen bir tazminat alacağı için haczedilmiş olan gemi

veya malikin diğer mallarını, keza böyle bir haczi önlemek maksadiyle verilmiş olan teminat veya başkaca garantileri serbest bırakır.

2. Yukarıki hükümler ancak alacaklının fonu idare eden mahkemeye başvurabilmesi ve fonun da gerçekten onun alacağını ödemede kullanılabilmesi şartları ile caridirler.

Madde — 7

1. Âkit bir Devlette müseccel olup da dökme olarak 2000 tondan fazla hidrokarbon yükü taşıyan geminin maliki, işbu sözleşmeye müsteniden kirlenme zararlarından mesuliyetini karşılamak üzere bir sigorta yaptırmak yahut bir banka garantisi veya enternasyonal bir tazminat fonunca 5 inci maddenin 1 inci paragrafında tesbit olunan mesuliyet sınırlarına uygun olarak tanzim olunmuş bir sertifika gibi başkaca bir malî güvence vermekle mükelleftir.

2. Her gemi için bu sözleşmeye göre geçerli bir sigorta veya başkaca malî bir güvencenin mevcut ve mer'î olduğuna dair bir sertifika düzenlenir. Sertifika, sicil devletinin yetkili makamı tarafından tanzim veya 1 inci paragraftaki şartların yerine getirilmiş olduğuna kanaat getirildikten sonra tasdik olunur. Sertifikanın sözleşmeye ekli nümuneye uygun olması ve aşağıdaki hususları ihtiva etmesi lâzımdır:

- Geminin adı ve bağlama limanı;
- Malikin adı ve ticaret merkezinin bulunduğu yer;
- Teminatın nev'i;
- Sigortacı veya başkaca malî güvence vermiş olan şahsın adı ve ticaret merkezinin bulunduğu yer ve icabında sigortayı akteden veya teminatı veren müessesenin bulunduğu mahal;
- Sertifikanın, sigorta veya teminatın meriyet müddetini aşamıyacak olan geçerlilik süresi.

3. Sertifika, onu tanzim eden devletin resmî dil veya dilleriye yazılır. Kullanılan dil ingilizce veya fransızca değilse, bu dillerden birinden tercümesi eklenir.

4. Sertifika gemide bulundurulur ve bir sureti geminin sicilini tutan makama tevdi olunur.

5. Sigorta veya sair malî güvence, sertifikada bu maddenin 2 nci paragrafı uyarınca beyan olunan meriyet süresinin hitamından başka bir sebeple sona erip de keyfiyetin bu maddenin 4 üncü paragrafında zikredilen makama ihbarından itibaren üç ay dolmadan hükümden düşebiliyorsa, mezkûr süre zarfında sertifika bu makama teslim edilmediği² veya geçerli yeni bir sertifika düzenlenmediği takdirde, bu madde şartlarına uygun sayılmaz. Bu hükümler, sigorta veya sair malî güvencede, işbu madde hükümlerinden inhiraf eden tadiller hakkında da tatbik olunur.

6. Sicil Devleti, bu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, sertifikanın tanzim ve meriyet şartlarını tayin eder.

7. Âkit bir Devlet adına tanzim veya tasdik olunan sertifikalar işbu sözleşmenin tatbikatında diğer Âkit Devletlerce tanınır ve bizzat kendileri tarafından tanzim veya tasdik edilmiş olan sertifikalarla eşit değerde sayılırlar. Sertifikada zikredilen sigortacı veya güvence verenin işbu sözleşmeden doğan vecibeleri yerine getirecek malî güçte olmadığı kanısında bulunan bir Âkit Devlet her zaman Sicil Devletinden görüş teatisinde bulunmağı isteyebilir.

8.. Kirlenme zararlarından dolayı her türlü tazminat talebi doğrudan doğruya sigortacıya veya malikin kirlenme zararlarından mesuliyetine güvence vermiş olan şahsa karşı dermeyeran olunabilir. Böyle bir halde davalı, malikin şahsi kusurunun bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, 5 inci maddenin 1 inci paragrafında öngörülen mesuliyet sınırlanmasına istinat edebileceği gibi iflâs veya tasfiye hariç olmak üzere bizzat malik tarafından ileri sürülebilecek olan defilerde de bulunabilir. Bundan başka kirlenme zararlarının bizzat malikin kasdî bir hareketi neticesi olduğu defini de dermeyeran edebilir; bununla beraber davalı, malik tarafından açılmış olan davada ileri sürebileceği defilerden başkasını dermeyeran edemez. Davalı her hâlükârda davanın maljke ihbar edilmesini istemek hakkını haizdir.

9. Birinci paragraf uyarınca bir sigorta akdi veya başkaca teminat gösterilmesi su-

retiyle tesis olunan fon münhasıran işbu sözleşmeden doğan tazminat alacaklarının tesviyesine tahsis olunur.

10. Âkit Devletler kendi bayraklarını taşıyan ve bu madde hükümlerine tabi olan gemilere, işbu maddenin 2 veya 12 inci paragrafı uyarınca düzenlenmiş bir sertifikaya sahip bulunmadıkça, ticari faaliyette bulunma izni vermezler.

11. İşbu madde hükümleri saklı kalmak üzere, her Âkit Devlet dökme halinde 2000 tondan fazla hidrokarbon yükü taşıyan ve ülkesi dahilinde bir limana gelen veya onu terk eden yahut açıkta karasuları dahilinde bir yükleme boşaltma yerine gelen veya onu terk eden gemilerin, hangi memleket sicilinde kayıtlı bulunurlarsa bulunsunlar, 1 inci paragraf hükümlerine uygun bir sigorta yapmalarını veya sair malî güvence göstermelerini millî mevzuatıyla sağlar.

12. Âkit bir Devletin mülkiyetinde olup da sigorta veya sair malî bir güvencesi bulunmayan gemilere bu maddenin ilgili hükümleri uygulanmaz; ancak böyle bir gemi, Sicil Devletinin yetkili makamlarınca düzenlenmiş ve geminin söz konusu devlete ait ve mesuliyetinin de 5 inci maddenin 1 inci paragrafında tesbit olunan sınırlar dahilinde karşılanmış olduğunu gösteren bir sertifikayı hâmil olmak zorundadır. Sertifika imkân nisbetinde 2 nci paragraftaki örneğe uygun olacaktır.

2) İngilizce orijinal metindeki "surrender" sözü "teslim etmek" anlamına gelmektedir. Almanlar da bunu "übergeben" olarak çevirmişlerdir. Fransızca metindeki "restituer" sözünün de bir anlamı budur. Fakat bu takdirde maddeye mana vermek hemen hemen imkânsızlaşmaktadır, zira sertifikanın esasen daha önce maddenin 4. paragrafı gereğince kendisine tevdi edilmiş olan makama geçersiz hale geldikten sonra teslimi nasıl böyle bir sonuç doğurabilecektir? Fransızca metindeki "restituer" kelimesinin diğer bir manası da eski hale getirmektir. Buna göre madde "sertifika bu makam nezdinde yeniden geçerli hale getirilmediği" şeklinde çevrildiği veya anlaşıldığı takdirde bir anlam kazanmaktadır.

Madde — 8

İşbu sözleşmede öngörülen tazminat hakları zararın vukuundan itibaren üç sene içinde dava edilmedikleri takdirde düşerler. Zarara sebep olan hadise tarihinden itibaren altı sene geçtikten sonra artık hiç bir dava açılmaz. Hadise birden çok aşamada gerçekleşmişse, altı senelik süre birinci aşama tarihinde işlemeğe başlar.

Madde — 9

1. Bir hadise, karasuları dahil bir veya birden çok Âkit Devletin ülkesinde kirlenme zararlarına sebep olur yahut kirlenme zararlarını önlemek veya sınırlı tutmak için karasuları dahil olmak üzere böyle bir ülkede korunma tedbirleri alınmış bulunursa tazminat davaları ancak söz konusu Âkit Devlet veya Devletlerin mahkemelerinde açılabilir. Bu gibi davalardan davalı münasip bir süre içinde haberdar edilir.

2. Âkit Devletlerden her biri bu gibi tazminat davalarını hükme bağlayabilmek üzere mahkemelerine gerekli yetkiyi sağlar.

3. Beşinci madde gereğince fon tesisinden sonra ülkesinde fon tesis olunan devletin mahkemeleri fonun taksim ve tevziine ait bütün meselelerde hasren yetkilidirler.

Madde — 10

1. Dokuzuncu maddeye göre yetkili olan bir mahkemeden sâdir olan ve menşe memleketinde aleyhine âdi kanun yollarına başvurulması artık mümkün bulunmayan kabili icra bir hüküm bütün Âkit Devletlerce tanınır, meğer ki

a) Hüküm hileli bir şekilde istihsal edilmiş olsun, veya

b) Davalı münasip bir süre içinde davadan haberdar edilmemiş ve mahkemede kendisine savunma imkânı verilmemiş bulunsun.

2. Birinci paragraf uyarınca tanınan ilâm, Âkit Devletlerden her birinde mezkûr devlet tarafından öngörülen merasim yerine getirilir getirilmez kabili icra olur. Bu merasim, esas hakkında yeniden inceleme yapılmasına izin veremez.

Madde — 11

1. İşbu sözleşme hükümleri savaş gemileri ile bir devlete ait veya onun tarafından işletilmekte olup da söz konusu devrede münhasıran gayri ticarî bir devlet hizmetine tahsis edilmiş olan gemiler hakkında kabili tatbik değildirler.

2. Bir Âkit Devlete ait olup da ticari maksatla kullanılan gemilerden dolayı her Âkit Devlet 9 uncu maddede zikrolunan mahkemelerde dava olunabilir; böyle bir halde daavlı, egemen bir devlet sıfatıyla haiz bulunduğu bütün savunmalardan feragat eder.

Madde — 12

İşbu sözleşme imzaya açık bulunduğu tarihte yürürlükte olan yahut imza, tasdik veya katılmaya açık bulunan bütün milletlerarası andlaşmalara, bu sözleşme ile çeliştikleri ölçüde, tekaddüm eder; şu kadar ki bu madde, Âkit Devletlerin bu gibi milletlerarası andlaşmalar gereğince âkit olmıyan devletlere karşı olan vecibelerine hâlel getirmez.

Madde — 13

1. İşbu sözleşme 31 Aralık 1970 tarihine kadar imzaya ve ondan sonra katılmaya açık bulunacaktır.

2. Birleşmiş Milletler veya onun ihtisas teşekküllerinden her hangi birine yahut Atom Enerjisi Teşkilâtına üye olan devletlerle Milletlerarası Adalet Divanı statüsüne taraf olan devletler:

a) Tasdik, kabul veya tasvip şartına bağlı olmaksızın imza etmekle,

b) Tasdik, kabul veya tasvip şartına bağlı olarak imzadan sonra tasdik, kabul veya tasvip etmekle, veya

c) Katılmakla,
bu sözleşmeye taraf olabilirler.

Madde — 14

1. Tasdik, kabul, tasvip veya katılma usulüne uygun bir belgenin Teşkilât Genel Sekreterliğine tevdi suretiyle olur.

2. İşbu sözleşmenin bir tadili bütün Âkit Devletler hakkında yürürlüğe girdikten yahut yürürlüğe girmesi için gerekli bütün tedbirler alındıktan sonra tevdi olunan her

tasdik, kabul, tasvip veya katılma belgesi sözleşmenin değişik şekli hakkında hüküm ifade eder.

Madde — 15

1. İşbu sözleşme, aralarında her biri en az bir milyon gayri sâfi ton tankere sahip beş devlet bulunan sekiz devletin tasdik, kabul veya tasvip şartına bağlı olmaksızın imza ettiği yahut tasdik, kabul, tasvip veya katılma belgesini Teşkilât Genel Sekreterliğine tevdi ettiği tarihi takip eden 90 ıncı gün yürürlüğe girer.

2. Sözleşme daha sonra tasdik, kabul, tasvip eden veya ona katılan her devlet hakkında ise mezkûr devlet tarafından ilgili belgenin tevdiini takip eden 90 ıncı gün yürürlüğe girer.

Madde — 16

1. Âkit Devletlerden her biri, kendisi hakkında yürürlüğe girdiği tarihten bir sene sonra her zaman sözleşmenin feshini ihbar edebilir.

2. Feshi ihbar, bu husustaki evrakın Teşkilât Genel Sekreterliğine tevdi suretiyle olur.

3. Feshi ihbar, bu husustaki evrakın Teşkilât Genel Sekreterliğine tevdi tarihinden itibaren bir senenin veya feshi ihbar belgesinde belirtilebilecek olan daha uzun bir sürenin dolması ile hüküm ifade eder.

Madde — 17

1. Bir ülkeyi idare sorumluluğunu üzerine almış olan Birleşmiş Milletler veya bir ülkenin enternasyonal ilişkilerini sağlamakla görevli her Âkit Devlet sözleşmenin tatbikini söz konusu ülkeye teşmil için mümkün olan en kısa zamanda onun yetkili makamları ile istişarede bulunur veya sair uygun tedbirleri alır; bunlar böyle bir teşmilin vukubulduğunu Teşkilât Genel Sekreterliğine her an yazılı olarak ihbar edebilirler.

2. İhbarnamenin ulaştığı veya bunda belirtilen diğer bir tarihten itibaren sözleşme ihbarnamede zikredilen ülkeye teşmil edilmiş olur.

3. Birleşmiş Milletler veya bu maddenin 1 inci paragrafı uyarınca beyanda bulun-

muş olan her Âkit Devlet işbu sözleşmenin bir ülkeye teşmili tarihinden sonra her an Teşkilât Genel Sekreterliğine yapacağı yazılı bir ihbar ile sözleşmenin ihbarnamede zikredilen ülkede bundan böyle artık tatbik edilmeyeceğini bildirebilir.

4. İhbarnamenin Teşkilât Genel Sekreterliğine ulaştığı tarihten itibaren bir sene veya ihbarnamede belirtilen daha uzun bir süre dolmakla sözleşmenin ihbarnamede yazılı tatbikatı son bulur.

Madde — 18

1. Teşkilât, sözleşmenin revizyon veya tadili maksadiyle bir konferansı toplantıya çağırabilir.

2. Âkit Devletlerden en az üçte birinin talebi üzerine Teşkilât, Âkit Devletleri sözleşmenin revizyon veya tadili maksadiyle bir konferansa davet eder.

Madde — 19

1. İşbu sözleşme Teşkilât Genel Sekreterliğine tevdi olunacaktır.

2. Teşkilât Genel Sekreterliği:

a) Sözleşmeyi imza veya ona iltihak etmiş olan bütün devletlere aşağıdaki hususları bildirecektir:

i) Her yeni imza ile bütün belge tevdielerini ve imza ve tevdi tarihlerini;

ii) Sözleşmeye dair her feshi ihbarı ve bunun vukubulduğu tarihi;

iii) Sözleşmenin 17 nci maddenin 1 inci paragrafı uyarınca bir ülkeye teşmil olunduğunu ve aynı maddenin 4 üncü paragrafı gereğince teşmilin son bulduğunu ve her defasında teşmilin başlangıç ve sona erme tarihlerini;

b) Sözleşmeyi imza etmiş veya ona katılmış olan bütün devletlere sözleşmenin tasdikli suretlerini gönderecektir.

Madde — 20

Teşkilât Genel Sekreterliği, sözleşme yürürlüğe girer girmez bir suretini Birleşmiş Milletler statüsünün 102 nci maddesi gereğince tescil ve ilân edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine gönderecektir.

Madde — 21

İşbu sözleşme tek bir nüshada Fransızca ve İngilizce olarak kaleme alınmıştır, her iki metin aynı derecede geçerlidir. Rusça ve İspanyolcaya resmî tercümeleri yapılarak imza edilen orijinal nüsha ile birlikte tevdi olunacaklardır.

İşbu hususu tasdik sadedinde, bu maksatla Hükûmetlerince usulüne uygun olarak yetkili kılınmış aşağıdaki imza sahipleri bu sözleşmeyi imza etmişlerdir.

Bindokuzyüzaltmışdokuz yılı Kasım ayının yirmidokuzunda Brüksel'de akd olunmuştur.

Z E Y İ L

**HİDROKARBONLAR İLE KİRLENMEDEN DOĞAN ZARARLARDAN HUKUKİ
MESULİYETE DAİR SİGORTA VEYA SAİR MALİ GÜVENCE
HAKKINDA SERTİFİKA**

Hidrokarbonlar ile kirlenmeden doğan zararlardan hukukî mesuliyete dair 1969 tarihli Milletlerarası Sözleşmenin 7 nci maddesi uyarınca düzenlenmiştir.

Geminin adı	Tanınma İşareti	Bağlama Limanı	Malikin ad ve adresi
-------------	-----------------	----------------	----------------------

Yukarıda zikredilen gemi hakkında, hidrokarbonlar ile kirlenmeden doğan zararlardan hukukî mesuliyete dair 1969 tarihli Milletlerarası Sözleşmenin 7 nci maddesi dairesinde bir sigorta poliçesi veya sair malî güvencenin mevcut olduğu tasdik olunur.

Teminatın nev'i : .....

Teminatın meriyet süresi : .....

**Sigortacı (veya sigortacıların) ve/veya güvence verenin (veya verenlerin)
ad ve adresi :** .....

Adı : .....

Adresi : .....

İşbu sertifika ..... tarihine kadar geçerlidir.

.....Hükûmeti tarafından tanzim (veya tasdik) olunmuştur.
(Devletin adı tam olarak yazılacaktır)

Yer adı

Tarih

Tanzim veya tasdik eden memurun memuriyet
unvanı ve imzası